

Durmuş Hocaoğlu

Dersimiz Milliyetçilik: VI

Pozitif Milliyetçilik: 5

Yeniçağ, “Analiz”, 16 Mart 2007, Cuma., s.13
“Analiz” Sıra No: 502; 2007-017; Mart-06

YENİÇAĞ

Milleti, cemiyetlerin tarihî gelişim sürecinde vuku' bulan tabîî bir veri (muta') ve milliyetçiliği de geleneksel toplum yapısından modern toplum yapısına geçişin bir sonucu olarak yorumlayan; sınıflaşma, sosyo-ekonomik ilişkiler, siyâsî ve kültürel şartlar gibi parametrelere bağlayan ve umûmî bir tasnifle **Modernizasyon Teorileri** olarak adlandırılan teoriler grubu içerisinde **Ekonomistik Teoriler** grubuna dâhil edilebilecek olan Marksizm, insanlık tarihini, İlkel Komünal, Köleci, Feodal, Burjuva-Kapitalist, Sosyalist ve nihâyet Evrensel Komünist olmak üzere muhtelif toplum tiplerine göre taksîmatlandırır ki bu determinist tarih şemasında her toplum, bir öncekine göre ilerici, bir sonrakine göre de gerici. İşte milletler, bu tarihî tekâmül safhasında Burjuva-Kapitalist toplumun bir mahsûlü olarak ortaya çıkarlar; şu hâlde millet – ve tabiatıyla milliyetçilik de - ârizî değil, tarihî ve olması gereken bir olgudur; bu, **Bir**. Öyleyse, her ikisi de tarihi ilerletmesi bakımından ilerici – yâni “**pozitif**” - bir vasıf da taşırlar; bu, **İki**. Ancak, zaman ilerledikçe, Burjuva-Kapitalist toplumun tarih sahnesinden çekilmesi lâzım gelir ve defa millet de milliyetçilik de “tarihin o durdurulamaz akışı”na karşı direnmeye başlayacakları için, anakronik ve gerici – yâni “**negatif**” - bir vasa bürünürler; bu da **Üç**. Demek ki, Markist teori, tarihî safha içindeki rollerine göre, millet ve milliyetçilik için hem “pozitif” ve hem de “negatif” sıfatları izâfe edebilmektedir.

Nitekim, Marksçı-Leninci Felsefe Sözlüğü'nün yazarlarının[*], “*Marksçılığın toplum teorisinin, doğal-tarihsel gelişmede ulus'un etnik ve aynı zamanda tarihsel önbasamağını tanımlayan kavramı...*” şeklinde târif ettikleri Millet'in teşekkülünü, Engels'e atfen, “*Ortaçağın başlarındaki halklar çalkantısından yavaş yavaş milliyetler çıkıp gelişt; bilindiği gibi bir çoğu, eskiden Romalılara ait olan eyaletlerde, mağlup köylülerin ve kentlilerin, galip Cermen efendilerini özümstedikleri bir süreçti bu. Demek ki modern milliyetler de, ezilen sınıfların bir ürünüydüler*” ifadesiyle açıklar ve milliyetlerin, merkezi devletlerin oluşumunda çok önemli bir eleman olduğunu ve bunun da ilerlemeyi körükleyen güçlü bir etken olarak, milliyetlerden sonra ulusların doğuşunu hızlandırdığını yazarken, kastettikleri budur. Yine aynı yazarlar “*Genellikle ulusların birbirlerine karşıt, birbirlerine düşman, birbirlerine tamamen yabancı ve birbirlerinden kopuk oldukları düşüncesinden hareket eden burjuva ideolojisine ve politikasına verilen ad*” diye târif ettikleri Milliyetçiliğin, kapitalist ulusların ortaya çıkışıyla birlikte, burjuvazinin çıkarlarını, ulusal bir pazar, ulusal bir devlet kurma

çabalarını ve diğer ulusları baskı altına alma isteklerini dile getiren, tipik bir burjuva ideolojisi ve politikası olarak ortaya çıkmış olduğunu eklerler ve **Burjuva Milliyetçiliği** olarak da adlandırdıkları (bu) milliyetçiliğin, kapitalist toplumun ortaya çıkış ve yükseliş döneminde, demokratik fikirlere ve amaçlara bağlı olduğu sırada, feodalizme karşı yürüttüğü savaşında, başlangıçtan itibaren, ulusun birleşmesini sağlamak bakımından belirli bir ilerici rol oynadığını, ancak, ne var ki, öte yandan (aynı) milliyetçiliğin, ulusların eşit haklara sahip olmasına karşı çıkıp, kendi ulusunu diğer bütün uluslardan üstün tutarak, tutucu ve gerici özellikler gösterdiğini; Feodalizm'e karşı çıktığında ilerici bir rol oynarken, burjuva demokratik devrim aşamasından sonra, gitgide, tümüyle gerici bir ideolojiye dönüşmeye başladığını ve nihâyet emperyalizmin, başka ulusların ezilip sömürülmesini, işçi sınıfının ve dünya komünist hareketinin bölünüp parçalanmasını haklı çıkarmak için başvurduğu ideolojik bir araç hâlini almaya başladığını vurgularlar ve son hükmü şöyle verirler:

“Marksçı-Leninci partiler, burjuva milliyetçiliğinin her türlü dışavurma biçimine karşı tutarlı bir savaşım yürütür ve bu milliyetçiliğin karşısına proletarya enternasyonalizmi’ni çıkarır.”

[*] Manfred Buhr, Alfred Kosing., “Milliyet” ve “Milliyetçilik”., *Marksçı-Leninci Felsefe Sözlüğü* [*Kleines Wörterbuch der Marxistisch-Leninistischen Philosophie*], Çev: Veysel Atayman., KonukYay., İkinci Baskı: Kasım 1978., s.176-177

